

Delavec izhaja vsak petek z datumom naslednjega dne. — Naročnina za celo leto K 5'20, za pol leta K 2'60, za četrt leta K 1'30. Posamezna številka 10 vin. Naročnina za Nemčijo za celo leto 5 mark, za Ameriko 2 dolarja. Pošiljatve na uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 6, prvo nadstr.

DELAVEC

Rokopisi se ne vračajo. — Inserati z enostolpnimi petimi vrsticami se zaračunavajo in sicer: pri enkratni objavi po 18 vin., pri trikratni po 16 vin., pri šestkratni po 14 vin., pri celoletnih objavih po 12 vin. za vsakokr. — Za razne izjave itd. stane peti vrstica 24 vin. — Reklam. so poštnine proste. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

O miru.

Mrzlična agitacija za velike spomladanske ofenzive je potisnila vesti o mirovnih akcijah v prav zadnji kotiček. Velika in gostobesedna javnost neti med narodi le novo sovraštvo. Mirovni predlogi centralnih držav so napravili v vrstah nasprotnikov stagnacijo. Zaraditega pa je bilo treba silnega napora, ostre cenzure, da se umetno vzdržijo javno navdušenje za nadaljevanje vojne.

Amerikanski milijonar, mirovni apostol Ford, je odpovedal svojo pomoč pri akciji za mir. Wilson je zagnal proč oljko miru in hoče sedaj v varstvo ameriških interesov s silo in v družbi nevtralnih držav strahovati Evropo. Nevtralci so mu pa domala vsi odrekli svojo pomoč, in Zedinjene države se nahajajo na poti prave negotovosti.

Vsi ti dogodki prekriče mirovno vprašanje, ki je zaradi ogromnih priprav postalo nekaj problem.

Navidez je torej razpoloženje za mir tako majhno kakor še nikdar prej. V resnici pa je prav nasprotno. Nevtralne države se trudijo, da napravijo podlago za mirovna pogajanja, med katerimi zavzema Švica prvo mesto. Mirovne akcije pa tudi sicer niso ponehale. V marcu mesecu imajo socialisti sporazuma konferenco v Parizu, ki se bo pečala z mirovnim vprašanjem. V Haagu se vrši mednarodna konferenca Internacionalne in manjšem obsegu. Italijanski socialisti so sklenili z veliko večino na svoji konferenci v Rimu, da naj stranka nadaljuje agitacijo za mir v tem zmislu kakor doslej. A tudi druge politične stranke se posvetujejo o tem vprašanju zlasti zato, ker jih skrbi njih bodočnost po vojni.

Bonar Law je v angleški zbornici navduševal za vojno, a v zbornici sami se je oglašil poslanec Ponsoreby in rekel, da je hinavstvo, če pravi sporazum, da se bori za civilizacijo. Tudi v ameriškem kongresu so imeli silno burne razprave, ki so jih povzročili pacifisti. V francoski zbornici je pri predlogu glede oprostitve kmetijskih delavcev opozicija narasla na 114 glasov. In vse ministrske krize in politični boji med vladajočimi sloji: tudi to je znamenje bližnjega miru.

Akcije za mir torej še niso zaspale. Na željo vojnih hujskačev pa se mora izvršiti še en akt svetovne drame — spomladanska ofenziva, in potem — upajmo — bo delo za mir zopet oživel.

Razmotrivanja o poročilu strokovnega tajništva v Ljubljani.

Dolgotrajna vojna je zlasti spočetka silno neugodno vplivala na razvoj strokovnih organizacij. Skoro vsi zaupniki so bili vpo-klicani in marsikateri izmed najmarljivejših je postal žrtev vojne.

Organizacije so oskrbovale v glavnem svoje posle v dveh smereh: opravljale so svoje upravne posle na eni strani, na drugi strani so pa skušale ublažiti izredno draginjo z izposlovanjem draginjskih doklad za delavstvo. Trud je imel marsikje tudi uspeh,

Agitacijsko delo posebno v vojni industriji za organizacijo ni bilo povoljno, ker živi delavstvo popolnoma po krivici v predsodku, da pripadanje organizaciji izpostavlja delavstvo raznim šikanam. To pa ni res. Četudi posamezni podjetnik grozi, nima vendar nobene opravičene moči, da bi nastopal proti organizaciji, nasprotno je pač, da imajo strokovne organizacije vsaj sedaj nekaj zakonitega varstva, dočim je neorganizirani posameznik izročen milosti in nemilosti podjetnikov.

Brezposelnost je popolnoma izginila. Pač pa se je v minulem letu razvila vojna industrija še bolj; zaposleni so pa po vseh strokah v mnogo večjem številu nego pred vojno ženske in mladostni delavci. Mezdne razmere so zlasti slabe pri zasebnih podjetnikih, zakaj v nekaterih podjetjih zaslužijo žene, ki opravljajo tisto delo, ki so ga opravljali pred vojno možje, največ 2'30 K na dan.

Organizacije so glede aprovizacije večkrat posredovale pri deželni predsedstvu, poslale so več vlog v Ljubljani na občinski svet in enkrat ob enem na deželni odbor.

Draginjske doklade v večji in manjši izmeri so se dosegle skoro po vseh strokah, vendar večinoma v manjšem iznosu nego po drugih krajih, kjer so organizacije že bolj razvite nego pri nas. Posebno še naglašamo, da so se potrudile za izboljšanje delavskih razmer rudarske in obstoječe kovinarske organizacije. Enako so storile svojo dolžnost tudi tiskarska, sedlarska, pivovarska, železničarska in mizarska organizacija, dasi niso dosegle povsod enako ugodnih uspehov. Najboljše uspehe bi lahko dosegli kovinarji in usnarji, ker sta bili ti dve industriji sedaj najbolj razviti in dobičkanosni.

Samo na Kranjskem so imele strokovne organizacije nad 138 zborovanj. To število ni popolno, ker ni bilo mogoče dobiti ob pravem času od zaupnikov natančnih poročil, na kar posebej opozarjamo, ker strokovna komisija tudi sedaj ob vojnem času nujno potrebuje natančno sestavljena poročila.

V delevsko gibanje spada tudi konsumna organizacija. Konsumna društva so ob sedanjem pomanjkanju živil prav mnogo in ugodno pospeševala aprovizacijo. Dolžnost konsumnih organizacij je v prvi vrsti, da preskrbi svoje člane, sme pa tudi lajšati bedo med prebivalstvom s tem, da daje nujne potrebščine, ki jih ima na razpolago; nikakor pa ne smejo člani in konsumna društva oskrbovati s svojim zaseženim blagom ljudi, ki niso člani, ki že po svoji naravi ne marajo postati člani, ker potem zvesti člani ne dobe v zmislu odredb pripadajočega jim blaga.

Slovensko delavstvo ima sedaj tri liste: „Delavec“ (tednik), „Železničar“ (mesečnik) in „Tobačni delavec“ (mesečnik). „Delavec“ je dajal prostora v svojih predalih razen rudarski in katere glasilo je, vsem drugim strokovnim in združnim organizacijam ter posameznim sodrugom, kar tajništvo zlasti hvaležno beleži.

Bodoče prehranjevanje.

Minister Höfer je rekel, kakor nam je znano, da pride par hudih tednov. Ali šele pridejo ali so že tu, tega pravzaprav ne vemo, ker nam ni znano, koliko živil

je še na razpolago in kako enakomerno se bo dalo ta živila dobavljati onemu prebivalstvu, ki je v bedi. Na vse to nimamo mnogo vpliva. Izročeni smo aprovizacijski organizaciji, ki ima silno obsežen delokrog, za kateri je treba poštenih mož z resno voljo. Na žalost moramo konstatirati, da je v tem pogledu aprovizacija, ki ni pod strogo kontrolo interesentov samih in oblasti, pozorišče najgršega protekcionizma in zlorabe zaupanja. Ni to greh samo zasebnih trgovcev, tudi gospodarske organizacije in občine so žrtve podlih brezvestnežev. Saj smo čitali že poročila o takih stvareh, ne le čitali, tudi kamor vtakneš svoj nos, boš morda opazil sam kaj takega. Prav zaraditega trpi ugled aprovizacije marsikje, in ljudje ne vedo za vzrok. Povedali smo že, da tukaj nedostaja še vedno precizno izvedene aprovizacijske organizacije.

Tako je sedaj. A naša briga je tudi bodočnost. Bliža se spomlad. Letošnja beda bomo prebili tako ali tako. Mnogo se ne da izpremeniti na stvari. Bliža se pa čas setve, saditve, za katerim pride žetev. Obdelovanje zemlje je nujna stvar. Oblasti priporočajo naj se sadi mnogo krompirja. Najbrže pa izidejo glede poljskih del še posebne odredbe, ki so pa le bolj splošnega pomena, presta navodila. Glavno je pa, da pridelamo tekoče leto dovolj živil, in v ta namen je treba napeti vse strune. Noben kosec zemlje ne sme ostati neobdelan! To velja za vsakogar, ki ima priliko, da si pridela nekaj živil. A to ni le naloga posameznikov marveč je tudi naloga občin, zlasti mestnih in industrijskih občin.

Naše občine nimajo prav podjetnega talenta. To je veliko zlo. Poglejmo, vojna divja dalje, nihče ne ve, koliko časa bo pretresala svet ta grozota. In vendar se občine ne ganejo. Vse, kar store je: prehranjevalni urad naj preskrbi, in pri uradu res zahtevajo življenske potrebščine, a same store le malo. Če bi bilo tudi konec vojne letos, s tem še ne bo odpravljeno pomanjkanje živil za prihodnjo zimo. Zato je kaj naravno, da pogledamo z jasnim očesom v bodočnost, pa se vprašamo, če morda nismo malomarni ali celo nemarni v skrbi za bodočnost. Kdo ima čisto vest v tem pogledu? Občine? Ne! Dolžnost mestnih občin in občin industrijskih krajev je, da store več! Same morajo gojiti vrtno in poljske pridelke, same se tudi pečati z živinorejo. Obdelovanje zemlje pri nas ni racionalno. Obdelovanje zemlje in tudi živinoreja je povsem primitivna. Če bi se pospeševalo racionalno obdelovanje, bi bil uspeh znatno večji glede kvalitete pridelka ter glede množine in vrst pridelanega blaga. Če se že občine pri nas pred vojno niso ogrevale za take poskuse, bi pač bilo sedaj, ko naravno propada gospodarstvo z zemljo, nujno potrebno, da podpirajo občine produkcijo s sodelovanjem in s svojim vplivom. To je dolžnost občin! Če te dolžnosti občine ne store, jim bomo lahko očitali novo malomarnost, ki jo zakriva, kakor so jih že zakrivali mnogo, in te bodo krive v prvi vrsti večje bede nego bi bila sicer, če bi imele občine vsaj koš-

ček več socialne zavesti. Ta opomin priobčujemo, dokler je še čas ter prav iskreno pristavljamo, da ni naloga gospode samo izkoriščati konsumente, marveč tudi poskrbeti, in sicer v prvi vrsti, za življenjske potrebščine. Če ne storite vsega, kar je mogoče, bo druga zima še hujša za siromašne prebivalstvo.

Jugoslovanska socialno-demokratska delavska stranka v Avstriji.

Izvrševalni odbor je imel koncem leta 1916 konferenco v Trstu. Nam primanjkuje prostora, zato priobčujemo le resolucije, ki jih je sklenila konferenca. Resolucije s svojo polemično vsebino pojasnujejo stališče izvrševalnega odbora. Na mestih ki so označena s točkami (.), je bil letak izvrševalnega odbora zaplenjen. Resolucije se glase:

I.

. Pač je za nas vojna pojav v življenju človeških družeb, pojav, ki se nam kaže od prvega mraka človeške zgodovine do današnje eminentno krščanske kulture in posebno važna je za nas ta svetovna vojna zaradi tega, ker je prvič, odkar obstoji krščanska kultura, ta vojna, vojna ljudstev najkulturnejših narodov.

V treznem premostranju že sedaj vidnih učinkov te vojne za našo stranko utegnemo določiti marsikaj, kar se tiče bistva, obstoja in ustroja socializma in stranke. Socializem ni za nas le filozofična, sociologična ali ekonomična teorija, kakor sta se je sedaj polotila nesočialistično in socialistično učenjastvo, socializem je za nas predvsem gibanje vesoljnega prebujenega ljudstva celega znanega kulturnega sveta, gibanje kateremu je dal pravi izraz Kal Marx, v letih svoje mladostne polne sile, kateremu je našel proroške besede v svojem komunističnem manifestu v dobi, v kateri je zarja svobode prvič prošinjala kulturni svet. V socializmu moramo videti gibanje in življenje ljudskih mas in ne samo skrbno in bistroumno izvajane ideologije.

Delavstvo bodi samo bojna in vodilna sila razrednega gibanja in temu gibanju bodi le en cilj: Sistematično vedno krepkejšo pobijanje kapitalističnega sistema v vseh njegovih pojavih, oblikah in posledicah. To geslo bodi delavstvu njegovo pglavitno načelo in njegov nepreklicni bojni program!

Glede notranjih strankinih razmer in našega načinega stališča stoji zato jugoslovanska socijalistična stranka strogo na stališču delavskega razrednega neposrednega boja, ker ve, da je le v doslednem delu na tej podlagi rešitev in bodočnost delavstva ter poudarja še posebej vodilne misli komunističnega manifesta in obsoja zato vse pojave, ki so temu v protislovju.

Poudarja z vso odločnostjo načela socializma in internacionalizma in aktivnega nepretrganega strogo delavskega političnega in gospodarskega gibanja v pričrjanju, da edino in edino ta načela dovedo do končne rešitve socialnega vprašanja in istočasno do pravega svetovnega miru.

Uvideva nadalje za neobhodno potrebno, da se pojasni in uredi razmerje med strokovnimi, izobraževalnimi in združnimi organizacijami na eni, in političnimi organizacijami na drugi strani, ter še posebej, da se določi strokovnim organizacijam delokrog in autonomijo in izpopolni njih notranji ustroj.

Poudarja končno potrebo krepko delujoče in vplivne politične organizacije, ki naj daje delavskemu gibanju enotno moč in pravo smer. Oživeti se pa mora v to svrhu enotni organ vseh socialističnih skupin v državi. Enotno delo in skupnost smotrov in nalog v okvirju temeljnih načel stranke ter medsebojno harmoniziranje in uveljavljanje mora biti naša vodilna notranja moč. V to svrhu je pa treba jasnosti in določene poti. Ozreti se nazaj ter gledati naprej in na podlagi izkušenj najti pravo pot in pravega nastopa pri vseh vpra-

šanjih in dogodkih ter dati stranki vez in podlago dela bo glavna naloga tega prepo- trebnega organa,

II.

Meščanske nacionalistične in klerikalne stranke, ki so se po izbruhu vojne vrtele v kolobarju in ki se niso mogle precej časa iztrezniti, so se končno zedinile na eni točki: Stranke naj se koncentrirajo! Povodov k temu so imele meščanske stranke vseh narodov dovolj. Poljaki in Nemci, Čehi in Slovenci so vsi slovesno prisegli na tej potrebi. Povsod je bila nevarnost za narod, in povsod je bilo treba dobiti za koncentracijo tudi socialiste. In zgodilo se je res, da so se socialisti na poljskem in na češkem pridružili zvezi meščanskih strank, kar je pač zbudilo pri teh velikansko zadovoljnost. (Konec prih.)

Svetovna vojna.

O samih pripravah in grožnjah čitamo že nekaj tednov po časopisju. Končna odločitev pade spomladi; milijonske armade so zbrane druga proti drugi na vseh večjih bojiščih in tehniška izpopolnitev v orožju je dosegla vrhunec. Krvavi, velikanski boji bodo. Ta utisk dobi čitatelj. Seveda ni dvoma, da je tudi res tako.

Amerika se odloči najbrže te dni. Wilson je zahteval od zbornic obsežna pooblastila, da z orožjem brani ameriške interese. Ameličani so se pa združili v dve struji, v miroljubno in bojaželjno. Vlada bo najbrže nujno rešila vprašanje vojne, ker se boji, da bi utegnla ulica govoriti, kar ameriški vladi nič kaj ne ugaja. Direktno Zedinjene države sporazumu najbrže ne bodo pomagale, a obožile bodo trgovske ladje in jih ščitile z mornarico.

Na bojiščih pa ni posebno važnih sprememb.

Na italijanskem bojišču zlasti ob Soči se vrše v presledkih topovski boji. Nekaj bojev se je vršilo tudi za zakope pri Vrtojbi. Topovske duele so imeli ob tirolski meji. Italijani pišejo prav mnogo o avstrijskih ofenzivah ter ugibajo ali se ta začne pri Gorici ali na Tirolskem.

Ob ruski bojni črti so imele mnogo bojev poizvedovalne čete. Najhujši boji so bili v Galiciji in v bukovinskih Karpatih. V teh bojih so imele avstrijske in nemške čete precej uspeha, zakaj ujele so nad 700 mož ter zajele nekaj strojnih pušk. Rusi še vedno premikajo svoje čete.

Na macedonskem bojišču se vrše običajni boji. Sarraiova vojska je docela nesposobna in tudi Italijani so bili poraženi. V Sarailovi vojski je umrlo lani nad 60 tisoč mož za kužnimi boleznimi.

Na francoskem bojišču so se vršili posamezni napadi. Jako ljuto so napadali Angleži, toda napadi so popolnoma ponesrečili.

Nekaj neuspehov so imeli Turki v Mezopotamiji ob Tigrisu. Angleži so začeli operirati z večjo vojsko in turške čete so se premoči umaknile iz mesta Kat-el-Mare. Urdijo se v zadaj ležečih pozicijah, dokler ne pride primerna pomoč. Angleži so tudi prestopili perzijsko mejo, daši bi tega ne smeli v zmislu angleško-ruske pogodbe.

Podmorska vojna se nadaljuje. Uspehi so precejšnji. Tudi nemška mornarica je šla na morje in sicer v Kanal in pred izliv reke Temse ter pregnala v topovskem boju tam se nahajajoče angleške bojne ladje.

Drugih važnejših poročil ni.

Domači pregled.

Avstrijski državni zbor. Nekateri listi trde, da utegne biti prva seja državnega zbora dne 8. maja, če se dobe garancije,

da bo državni zbor »brezskrbno« zboroval. Razglasi se to o Veliki noči.

Občni zbor mizarjev v Ljubljani. V nedejo dne 25. februarja se je vršil celoletni občni zbor naše podružnice. Podpredsednik sodrug Zore, ki je vodil zborovanje, se je v toplih besedah spominjal v maju l. l. umrlega predsednika Franca Babška. Pokojnik, ki je bil jako delaven član in nad sedem let predsednik naše organizacije. Za razvoj in izpopolnitev organizacije ima pokojni Babšek mnogo zaslug. Nadalje poroča sodrug Zore, da je imela podružnica v minulem letu naravno manj zborovanj, kakor pa prejšnja leta, to vsled tega, ker je število članov vsled vpoklicov padlo. V nekaterih delavnicah so mojstri dali mizarjem draginjsko doklado, od 10 do 60 vin. na dan. Iz blagajniškega poročila posnemamo sledeče: Dohodkov je imela podružnica od 1128 prispevkov po 76 h 857 K 28 vin. Izdatki: Brezposelna podpora 61 kron, izredna 23 K, bolniška 222 K 90 h, pogrebna 60 kron, list 99 K 40 vin., inkaso 11 K 28 v, skupini 67 K 68 v. Skupaj 545 K 26 v, na zvezo se je odposlalo 312 K 02 v. Lokalna blagajna pa je imela 67 K 68 v dohodkov ter 127 K 46 v izdatkov, in sicer za izredno podporo 72 K, uprava 19 K 90 v, stanarine 25 kron, stokovni komisiji 10 K 56 v. Torej primanjkljaja 59 K 78 v. Obrambnega sklada pa se je v poročevalni dobi nabralo 45 K 12 v. Poročilo je vzel občni zbor brez ugovora na znanje. V novi odbor so bili izvoljeni naslednji sodrugi: Predsednik Zore Viktor, predsednikov namestnik in blagalnik Bradeško Andrej, ter odborniki: Hlebs Franc, Skutl Anton, Žebavc Matevž. V nadzorstvo pa sta bila izvoljena Bučan Franc in Rakovec Josip. Ko so se rešila še nekatera društvena vprašanja, je predsednik pozivljajoč vse sodruge na složno delo, zaključil občni zbor.

Društvo tiskarjev na Kranjskem. Vse strokovne organizacije je vojna občutno zadela. Število članov se je zmanjšalo izdatki so se pa razmeroma povečali, kar je beda v delavskih vrstah spričo silne draginje večja. Isto velja tudi za društvo tiskarjev na Kranjskem. Pred vojno je imelo društvo nad 190 članov, konec leta 1916 pa le 75, vsi drudi tiskarski pomočniki so v vojski. Društveno delovanje se je omejevalo večinoma na upravne zadeve. Društvo je imelo 7674 K 5 h dohodkov in 9177 K 63 h izdatkov, tako da je zaključilo minulo leto s primanjkljajem 1503 K 58 h. Društveno imetje znaša 30.442 K 3 h. Za podpore je izplačalo društvo 4786 K 20 h, za izobrazbo 678 K 44 h, za upravo 1247 K 75 h, za organizacijo 404 K 50 h in razni drugi izdatki so znašali 2060 K 74 h.

Sodrugi Škrbec Jakob se nahaja v italijanskem ujetništvu.

Najemni urad v Ljubljani. V torek se je vršila prva obravnava pred razsodiščem najemnega urada. Trije najemniki so se pritožili zaradi zvišanja najemnine. Vse tri tožbe so bile vložene proti g. A. D., ki ga je zastopal g. dr. P. v Ljubljani. Glede tožbe železniškega uradnika g. M. je senat razsodil, da je letno povišanje v znesku 160. K neopravičeno. Tožitelju mora gospodar povrniti znesek zvišanja. Tožitelj g. Z. se z gospodarjem pogodi in sprejme za 10 kron zvišano četrtletno najemnino. Tožitelju g. dr. J. je gospodar podražil stanovanje za 70 K. Gospodar je dokazal, da so se stroški povišali za 16 K 80 h, zato je razsodišče, izreklo, da povišek tega zneska ne sme presegati. Že te obravnave so pokazale, da hišni posestniki zvišujejo stanarino, češ, da se tudi drugo blago draži, pa če je podražitev utemeljena v gospodarskih okoliščinah ali ne. Zakon v varstvo najemnikov je bil torej potreben.

Zdravilišče za pljučne bolezni na Gorenjskem namerava ustanoviti deželno društvo v pomoč tuberkuloznim bolnikom, ki bo služilo tudi Primorcem. Da, potreben je tak zavod.

Sava. Uboge žene. Ni jih večjih trpinov kakor so žene in matere naših delavcev. Še tista živila, ki so odmerjena, dobe le s težavo. Največkrat morajo čakati po dva do tri dni v tovarniški prodajalni in puščati otroke doma brez varstva. Že ob 6. uri se zbirajo pred prodajalno. A prodajalno odpirajo šele ob 8. uri, kar pa navadno tudi ni točno, tako da se strelba prične šele okolo 9. ure. Ali ne bi mogli odpirati tudi to prodajalno ob 7. uri kakor druge trgovine? Nato smo že opozarjali. Žene večinoma ne vedo, kako bi napravile, ali naj čakajo pred kašto, ali naj gredo v tovarno premog basat. Kuriva pri nas tudi silno primanjkuje. Kadar pride premog, si mora vsaka takorekoč priboriti premog. Pretresljivi prizori se vrše pri tem. Zakaj se torej ne organizira dobava potrebščin, ki so na razpolago? Merodajni činitelji naj vendar stvar uredijo, da olajšajo bedo, zakaj saj vedo, da so ljudje takorekoč navezani na živila, ki jih dobivajo proti nakaznicami. S pametno organizacijo aprovizacije bi se mnogo olajšalo trpljenje žena in tudi olajšala beda.

Ponesrečil se je dne 14. m. m. v Mostah pri Žirovnici 33letni hlapec Muzan Florijan, doma v Vaščah pri Radovljici. Šel je pod Stol po hlode, v klancu je hotel zavreti sani, a je pri tem padel podnje. Konj je vlek mlavega še četrte ure daleč, preden so ga izvlekli drugi hlapci in odpelali v mrtvašnico na Breznici. V mrtvašnici mu niso prižgali luči, ker je luči škoda.

Nova prebiranja na Kranjskem. S pozivnim razglasom „S“ zaukazano ponovno prebiranje v letih 1891. do 1872. rojenih črnovojnikov se bo vršilo: Dne 3., 4., 5., 6., 7. in 8. marca v Ljubljani za sodna okraja Ljubljana (izvzemši mesto Ljubljana) in Vrhnika. — Dne 9. in 10. marca v Črnomlju za sodna okraja Črnomelj in Metlika. — Dne 12. in 13. marca v Rudolfovem za sodni okraj Rudolfovo. — Dne 14. marca v Žužemperku za sodni okraj Žužemperk. — Dne 15. marca v Trebnjem za sodni okraj Trebnje. — Dne 16. marca v Mokronogu za sodni okraj Mokronog. — Dne 17. marca v Kostanjevici za sodni okraj Kostanjevica. — Dne 18. in 19. marca v Krškem za sodni okraj Krško. — Dne 20. marca v Ratečah za sodni okraj Rateče. — Dne 21. in 22. marca v Litiji za sodni okraj Litija. — Dne 24. marca v Višnjigori za sodni okraj Višnjagora. — Dne 3. marca na Jesenicah za sodni okraj Kranjska gora. — Dne 5. marca v Radovljici za sodni okraj Radovljica. — Dne 6. in 7. marca v Kranju za sodna okraja Kranj in Tržič. — Dne 8. in 9. marca v Škofji Loki za sodni okraj Škofja Loka. — Dne 10., 11. in 12. marca v Ljubljani za mesto Ljubljana. — Dne 14., 15. in 16. marca v Kamniku za sodna okraja Kamnik in Brdo. — Dne 18. in 19. marca v Ribnici za sodna okraja Ribnica in Velike Lašče. — Dne 21. in 22. marca v Kočevju za sodni okraj Kočevje. — Dne 8. marca v Vipavi za sodni okraj Vipava. — Dne 10. in 11. marca v Postojni za sodne okraje Postojna, Ilirska Bistrica in Senožeče. — Dne 12. marca v Logatcu za sodne okraje Logatec, Lož in Cirknica. — Dne 14. marca v Idriji za sodni okraj Idrija.

Prebiranje letnikov 1891 do 1872. na Štajerskem se vrši: V Celju (mesto) 3. marca, v Celju (okolica) od 4. do 10. marca, v Ljubnu 12. marca, v Mozirju 13. in 14. marca, v Šmarju 16. in 17. marca, v Trbovljah 19. in 20. marca, v Brežicah 22., 23. in 24. marca, v Kozjem 26. in 27. marca, v Šoštanju 3. marca, v Velenju 4. marca, Slov. gradu 5. marca, Marenbergu 7. marca, Ljutomeru 9. in 10. marca, Ptuj (mesto) 12. marca, Ptuj (okolica) 12. do 15. marca, Ormožu 17. in 18. marca, Rogatcu 20. marca, Konjicah 22. marca; v Gradcu (mesto) od 10. do 16. marca, v Radgoni 26., 27. in 28. marca, Maribor (okolica) od 3. do 10. marca, Št. Lenartu 11., 12. in 13. marca, Slov. Bistrici 14., 15. in 16. marca, v Mariboru (mesto) 17. in 18. marca.

Zakaj so čevlji tako dragi. Praški listi poročajo, da je izplačala usnjarna Neubydžov, prej Bergmann, 30 odstotno dividendo za leto 1916, za leto 1915 pa 20 odstotno.

Podraženje tobaka. S 1. marcem se je tobak znova znatno podražil. Navadne vrste so se podražile za 25, finejše za 100 odstotkov. Viržinke so po 16 h, šport po 5 h, knaster 30 h, Dreikönig 28 h, fini ogrski 30 h.

Zaplenjeni vagon masti v Zaprešiču. V Zaprešiču so ustavili in zaplenili vagon masti, ki je bil namenjen v Ljubljano. »Agrar Tagblatt« javlja, da je dotični odpošiljatelj zlorabil vojaški naslov, da bi mast lagje iztihotapil, ter piše: Mast, ki je bila vredna 70.000 K, je bila oblastveno prodana in je skupiček pripadel občini Zaprešič. Zanimivo pri tem je, da se odpošiljatelj, ki je pri tej slepariji prišel ob dragoceno pošiljatev, vzlic preiskavi še do danes ni oglasil. Gotovo je, da bi ga zadela velika globa, v tem slučaju globa kakih 120.000 K. Nerešeno vprašanje je tudi remuneracija uradniku, ki je razkril poskušeno sleparijo. Po zakonu dobi namreč tisti, kdor razkrije poskušeno sleparijo, petino skupila konfisciranega blaga. V tem slučaju gre torej za remuneracijo 14.000 K. To je prav čedna vsotica v sedanjih težkih časih. Zdi se, da še ni odločeno, če bo omenjena praksa veljala tudi v tem slučaju.

Zaplenjena mast. Na kolodvoru v Gorlicah v Galiciji so zaplenili 42.000 kg masti. Oddala je to pošiljatev hči restavraterja v Gorlicah. Ta je bil mast polagoma pokupil pri mesarjih in klavcih in jo hotel po pretiranih cenah prodati v Moravsko Ostrovico, dočim imajo v domačem kraju največje pomanjkanje masti.

O pritožbi trgovskih zbornic v Pragi, Olomucu in Brnu na državno sodišče se je vršila obravnava v četrtek dne 22. februarja na Dunaju, in sicer glede ministrske odredbe, da morajo trgovske zbornice občevati s centralnimi uradi v nemškem jeziku. Državno sodišče je zavrnilo pritožbo. Sodišče se je postavilo na stališče, da so trgovske zbornice državnim oblastem podrejene korporacije in nimajo pravice pritoževati se proti odločbam višjih oblasti glede službenega poslovanja. Rzsodba je bila razglašena v ponedeljek dne 26. februarja. Po tej rzsodbi se trgovske zbornice ne morejo sklicevati na § 19 drž. osn. zak., ki govori o narodni enakopravnosti.

Zanimiva novica. Listi, med drugimi tudi »Slovenec« so prinesli naslednjo vest: **Ma bo več obzirnosti.** Praško namestništvo je poslalo gostilničarjem nalog, naj pazijo na to, da se revno prebivalstvo ne bo zgedovalo nad gostijami, ki si jih privoščijo bogate osebe najraje ob velikih restavracijskih oknih. V sedanjem resnem in težkem času pač ne napravljaja najboljšega vtisa, ako se kdo očito gosti za polno mizo, dočim mnogim drugim manjka najpotrebnejšega. Zato naj gostilničarji preskrbe, da bodo v bodoče bogatini jedli za zastrtimi okni. Tudi v Ljubljani bi v tem oziru ne škodilo malo več obzirnosti. — K tej notici pripominjamo, da bi bilo v sedanjem času bolj primerno, če bi priporočali, naj se uvede povsod štedljivo prehranjevanje. To bi olajšalo vztrajanje in tudi dovajalo več živil v občo korist, kar je prav nujno potrebno.

Nagodba med Avstrijo in Ogrsko je v toliko dognana, da se morejo sklepati trgovske pogodbe tudi z drugimi državami na podlagi dogovorov. Podrobnejše dogovore objavljati že sedaj, pa smatrata obe vladi za neumestno. To ozkosrčno stališče obeh vlad zbuja mnenje, da vsebuje nagodba važne politične in gospodarske določbe, ki

utegnejo biti za prebivalstvo vobče velikega pomena. Trdili smo že, da bi bilo bolje, če bi se taki dogovori sklepali javno, da bi o njih javno razpravljali, ker bi potem državljani, ki so pri njih s svojimi nasveti sodelovali, smatrali pogodbo za svoje delo, s katerim se varujejo obojestranski interesi.

Kljuke bodo pobrali. Na podlagi zakona o vojnih dajatvah bo domobrnsko ministrstvo dalo pobrati kljuke in kar je nabitega na vratih in je iz medi, bronu, bakra itd. V vsaki občini bo razglašeno, kdaj bodo pobrali kljuke in napravili nove. Delavsko ministrstvo določi podjetja, ki bodo to izvršila. Pooblaščenci, ki se bodo izkazali s posebno policijsko legitimacijo, bodo prišli po stare kljuke in prinesli nove. Plačali bodo le kljuke, katerih nadomestek lastnik kupi sam. Kdor se ne bo pokoril, bo zaprt do 6 mesecev ali pa bo plačal globe do 5000 K.

Cerkvene zvonove ne bodo rekverirali, ampak jih bodo odkupovali po prostovoljnem dogovoru, da ne bo prevelikega razburjenja.

Opozicija proti grofu Tiszi. V ogrskem državnem zboru je opozicija ugovarjala proti očitanjem, da je iskala zaslonbo v inozemstvu ter zagrozila z neobzirnim nastopanjem.

Priljubljena je lepota, ki je za vsako ženo sredstvo, da si pridobi v družabnem življenju, v družini in svetu veljavo. Lepota obraza, vratu in rok doseže vsaka žena z uporabo Fellerjeve „Elsa“ pomade za obraz in varstvo kože. Ona odstrani pege, madeže, nečistoto, sojede, mozolčke, napravi kožo mehko, nežno in rožnato ter jo ravnat tisoče žen z velikim uspehom. Uporabljati pa ne smemo nobenih škodljivih sredstev, temveč naročajmo edino le pravo kožo varujočo „Elsa“ pomado cene pred vojno 1 lonček stane K 2 — kot prilože k zavoju 1 lonček K 5 — poštine prosto. Ravnotako priljubljeno je Fellerjevo boraksovo milo (80 vin.) in Fellerjevo lilijno milo (K 1 —); Naroča se le pri E. V. Feller, Stubica, Elzatr. 334 (Hrvaško).

Svetovni pregled.

Bethmann - Hollweg je govoril v nemškem državnem zboru. V svojem govoru je obravnaval novejšo dogodke, naglašal, da Nemčija ne prekliče poostrene podmorske vojne, ker le ta utegne mnogo pospešiti konec vojne.

Premog za nevtralce. »Kölnische Volkszeitung« priobčuje dne 20. februarja: Kakor mi, se bore tudi nevtralci za svoj obstoj. Tudi oni trpe pod nasiljem Anglije in dovoz živil in premoga je silno moten, če ne preprečen. Nemčija mora nekaterim nevtralnimi državami, kakor Švici in Danski, pomagati s premogom. Dobivanje teh množin premoga dela velike težave in je v kvar sto in stotisočem lastnih državljanov. Zato naj bi nevtralci pomagali, kopati premog ter naj bi poslali primernih delavcev v velikem številu, ki bi mogli delati v premogokopih. Nasproti brezobzirnosti Anglije, morajo odpasti vsi pomisleki nevtralcev! Če pomagajo nevtralci na ta način z delovnimi močmi, pomagajo obenem, da se vojna prej konča.

Italijanski socialisti proti Sonninu. Italijanski socialisti vzdržujejo svojo mirovno izjavo in hočejo v razpravi zlasti obširno govoriti o vlogi zunanega ministra Sonnina, ki naj pojasni, odkod prihajajo bistveni razločki med njegovim odgovorom in odgovorom drugih ententnih držav na mirovno ponudbo Nemčije. Socialisti hočejo tudi izvedeti, zakaj Sonninovi, baje jako pametnih nasvetov, ententa ni sprejela.

Kaj dopušča italijanska cenzura. »Corriere d' Italia« objavlja izjave, ki jih

je podal Henrik Ferri zastopniku danskega lista „Sozialdemokraten.“ Ferri je rekel med drugim: „Resnica je na pohodu. Kmalu se bo italijansko ljudstvo učilo spoznavati to resnico in bo uvidelo, da je bilo ogoljufano, da je potrebno, skleniti mir, preden pade Italija še v hujšo nesrečo. Vojno smatrajo v Italiji že za izgubljeno.“ Tako smejo pisati v Italiji o Italiji.

Za boleče ude je obdrgnjenje s Fellerjevimi, bolečine odpravljajočim rastlinskim esencnim fluidom z zn. »Elsa-fluid« prav blagodejno. Oživljajoči fluid pospešuje krvno cirkulacijo in živahneje tekoča kri prinaša zopet toploto, blagostanje in gibčnost v boleče ude. To lastnost »Elsa-fluida« povdarja mnogo zdravnikov hyaležno in pač nobeno drugo sredstvo za obdrgnjenje ni tako izborno pri bolečine odpravljajočih masajah, kakor to. Pri temu je to izborno domače sredstvo tudi najcenejše, ker stane mala steklenica samo 42 vinarjev. Po pošti se seveda ne more manj nego 12 steklenic razpošiljati in te stanejo franko povsod poslana samo 6 kron, 48 steklenic pa 20 kron. Naroči se naj jih edino pristne pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica, Elsa-trg št. 334 (Hrvatsko). Kdor trpi na reumatizmu, išias ali gihtu, ima večinoma tudi z odvajanjem težave. Opozarja se tedaj na Fellerjeve, milo odvajajoče Rhabarbara-kroglice z zn. »Elsa«-kroglice, ki se jih zamore ob enem z »Elsa«-fluidom naročiti. Cene pred vojno. 9 škatlic stane franko samo 4 K 40 h in svetujemo, da se naj ima oba domača sredstva vedno pri roki. Fellerjev

pravi Mentholni črtik z zn. »Elsa«, ki se prijetno rabi zoper migreno, zamore se za 1 krono pošiljati dodati.

Izdajatelj Ivan Mlinar.
Odgovorni urednik Viktor Zore.
Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Vabilo

na

redni občni zbor

Občnega konsumnega društva v Zagorju

(vpisana zadruga z omejenim poroštvom)

ki se vrši

dne 4. marca 1917 ob 2. uri popoldne
v gostilniških prostorih gospe Marije
Müller v Zagorju.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Računsko poročilo za leto 1916.
3. Poročilo nadzorništva.
4. Sklepanje o čistem dobičku.
5. Interpelacije in vprašanja.

Za nadzorništvo:

Ivan Wallend,
predsednik.

Učiteljska tiskarna

LJUBLJANA, Franciškanska ulica šte. 6.

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Tiskovine za šole, županstva in urade. Najmodernejšje plakate in vabila za shode in veselice.

Letne zaključke

Najmodernejšja uredba za tiskanje listov, knjig, brošur, muzikalij itd.

Stereotipija. Litografija

Okrajna bolniška blagajna v Ljubljani.

Pisarna: Turjaški trg šte. 4, prvo nadstropje
Uradne ure so od 8. zjutraj do 2. popoldne
Ob nedeljah in praznikih je blagajna zaprta.

Zdravnik blagajne	Ordinira		Stanov. št.
	dopol.	popol.	
Dr. Košenina Peter splošno zdravljenje	1/211—1/21		Turjaški trg št. 4 v okr. bol. blag.
Dr. Minár	1/21.—1/23.		Turjaški trg št. 4 v okr. bol. blag.

Člani, ki potrebujejo zdravniško pomoč, se morajo zglasiti v pisarni bolniške blagajne, da se jim izstavi nakaznico za zdravnika (bolniško zglasnico); brez te ordinirajo zdravniki le v nujnih slučajih. Troškov, ki nastanejo, kadar zboleli član sam pozove druge zdravnike, da ga lečijo, ne povrne bolniška blagajna. Od blagajniškega zdravnika izpolnjeni bolniški list se mora takoj oddati v blagajniški pisarni. Ob nedeljah in praznikih se ordinira le v nujnih slučajih. Za vstop v bolnico je treba nakaznice. Zdravila se dobe v vseh ljubljanskih lekarnah. Bolniščina se izplačuje vsako soboto, če je ta dan praznik, pa dan prej od 8. zjutraj do 1. popoldne. S pritožbami se je obračati do načelnika okrajne bolniške blagajne.

Načelstvo.

Podplati

se ohranijo, če se na nove ali malo ponošene čevlje pritrdijo nabitki iz usnja.

Za en par z žeblički cena

za otroke	za dame in dečke	za gospode
26—35	36—42	40—46
K 1-20	K 1-50	K 1-80

Dobes se v zalogi čevljev „PEKO“
Peter Kozina & Ko., Ljubljana,
Breg, nasproti Sv. Jakoba mostu.

OKRAJNA BOLNIŠKA BLAGAJNA V ZAGORJU OB SAVI.

Pisarna: V poslopu Občnega konsumnega društva I. nadstropje. — Uradne ure so od 8. do 12. ure dop. in od 2. do 5. ure pop. Ob nedeljah in praznikih se ne uraduje.

Zdravnik blagajne.	Ordinira dop.	Za članen.
Dr. Tomo Zarnik v Zagorju.	od 9. do 11. ure	V občinah: Zagorje, Kotredž, Aržiše, St. Lambert in Kolovrat
Dr. Ivan Premrov, Gradec pri Litiji	od 8. do pol 12. ure	V sodnem okraju Litija, izjemni člani iz predilnice
Dr. Karol Wisinger, v predilnici v Gradcu pri Litiji	od 8. do 9. ure	Za člani iz predilnice v Gradcu pri Litiji
Dr. Božidar Kisel, Trebnje	od 8. do 11. dop.	

Člani iz občin Zagorje, Kotredž, Aržiše, St. Lambert in Kolovrat, ki potrebujejo zdravniško pomoč, se morajo zglasiti v pisarni bolniške blagajne, da se jim izstavi nakaznico za zdravnika. Člani iz predilnice se izkažejo pri zdravniku s svojo izkaznico. Vsi ostali člani iz sodnih okrajev Litija in Višnagora, se morajo pri zdravniku izkazati z nakaznico, izgotovljeno od njih delodajalca. Stroškov, ki nastanejo, kadar zboleli član sam pozove druge zdravnike, da ga lečijo, ne povrne bolniška blagajna. Od blagajniškega zdravnika izpolnjeni bolniški list, se mora takoj oddati v blagajniški pisarni. Za vstop v bolnico je treba nakaznice. S pritožbami se je obračati na načelnika blagajne.

Načelstvo.

Ivan Jax in sin,

Ljubljana Dunajska cesta 17

priporoča svojo bogato zalogo

šivalnih strojev
in strojev za pletenje
(Strickmaschinen)
za rodbino in obrt.
Pisalni stroji Adler.

Vozna kolesa.
Ceniki se dobe za-
stonj in franko.